

Η 2η Μάχη του Ελ Αλαμείν (23 Οκτ – 4 Νοε 1942).

Γράφει ο Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς.

«Η νίκη στο Έλ Άλαμείν σηματοδότησε όχι τὸ τέλος, οὔτε κὰν τὴν ἀρχὴ τοῦ τέλους, ἀλλὰ ἐνδεχομένως τὸ τέλος τῆς ἀρχῆς». Ουίνστον Τσώρτσιλ, Πρωθυπουργὸς του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η Είσοδος της Ιταλίας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Την 18^η Μαρτίου 1940, ο Χίτλερ και ο Μουσολίνι συναντήθηκαν στο Μπρένερ, στα σύνορα Ιταλίας-Αυστρίας. Ο Ιταλός δικτάτορας επιβεβαίωσε ότι η Ιταλία θα συμμετείχε στον πόλεμο, αλλά περίμενε την δημιουργία των καταλλήλων συνθηκών. Από την εισβολή στην Πολωνία(1 Σεπ 1939), μέχρι την 10^η Μαΐου του 1940, που η Γερμανία εισέβαλε στην Γαλλία, ο Μουσολίνι τηρούσε στάση αναμονής. Δεν πίστευε στην ολοκληρωτική ήττα των Αγγλο-γάλλων, ήθελε την αυτοκρατορία του, αλλά την ήθελε εκ του ασφαλούς. Η Ιταλία κήρυξε τον πόλεμο κατά της Γαλλίας την 10^η Ιουνίου 1940, λίγες ημέρες πριν την κατάρρευσή της. Την 17^η Ιουνίου στο Μόναχο, ο Ντούτσε διατύπωσε στον Χίτλερ τις ιταλικές διεκδικήσεις: Τα γαλλικά εδάφη Νίκαια και Κορσική και τις γαλλικές αποικίες Τυνησία και Τζιμπουτί. Η συνάντηση του Μονάχου υπήρξε μια οδυνηρή έκπληξη για τον Ιταλό δικτάτορα. Ο Χίτλερ υπολόγιζε τους νικημένους Γάλλους περισσότερο από τους «νικητές» Ιταλούς. Μετά από αυτή την απογοήτευση, ο Ντούτσε αγωνιούσε μήπως η Αγγλία συνθηκολογήσει, χωρίς να

προλάβει να καταλάβει κάποια χώρα, για να την χρησιμοποιήσει ως διαπραγματευτικό αντάλλαγμα.

Ο Μουσολίνι και ο Χίτλερ την εποχή των επιτυχιών.

Οι Μεγάλες Προσδοκίες του "Ντούτσε".

Από τον Αύγουστο του 1940, η Ιταλία προετοιμαζόταν για την κατάληψη της Αιγύπτου και της Ελλάδος. Ο Στρατάρχης Ροδόλφο Γκρατσιάνι [Rodolfo Gratsiani (1882-1955)]^[1] επικεφαλής 200.000 ανδρών θα επετίθετο κατά της Αιγύπτου, ενώ ο Υποστράτηγος Βισκόντι Πράσκα [Visconti Prasca(1883-1961)]^[2] με 130.000 κατά της Ελλάδος. Μετά την κατάκτηση της Αιγύπτου οι δυνάμεις του άξονος θα αποκτούσαν, στρατηγικό πλεονέκτημα έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου διότι:

- i. Θα έθεταν υπό τον έλεγχό τους την Ανατολική Μεσόγειο, την οποία οι Βρετανοί θεωρούσαν τον «άξονα» της αυτοκρατορίας, μετά τη κατάληψη της Αλεξάνδρειας και της διώρυγας του Σουέζ.
- ii. Θα αποκτούσαν πρόσβαση προς την Τουρκία, την Συρία και το Σουδάν.
- iii. Θα επέλυαν το πρόβλημα εφοδιασμού σε πετρέλαιο, εκμεταλλευόμενοι τις πετρελαιοπηγές του Περσικού Κόλπου.

Ο Χίτλερ δεν είχε αντίρρηση για την επίθεση στην Αίγυπτο, αλλά δεν ήθελε εμπλοκή στα Βαλκάνια, φοβούμενος την δημιουργία δευτέρου μετώπου, όπως συνέβη κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Μουσολίνι από την πλευρά του, ήθελε να παρουσιάσει τις δικές του στρατιωτικές επιτυχίες στον ισχυρό σύμμαχό του, ο οποίος είχε καταλάβει όλη σχεδόν την Ευρώπη.

Η Ιταλία Εφορμά, αλλά...για Λίγο.

Την 13^η Σεπτεμβρίου 1940, η Χ^η Ιταλική Στρατιά επιτέθηκε κατά των Βρετανικών δυνάμεων στην Αίγυπτο, προήλασε 100 χιλιόμετρα και κατέλαβε την πόλη Σίντι Ελ Μπαρανί(Sidi El Barani). Ο Γκρατσιάνι στερούμενος επιθετικού πνεύματος και στρατηγικής αντιλήψεως, χωρίς να αντιμετωπίζει σοβαρή αντίσταση, διέταξε να σταματήσει η προέλαση των στρατευμάτων του, προκειμένου να ανασυνταχθούν και να οργανωθούν αμυντικά. Την 9^η Δεκεμβρίου 1941, ο Αντιστράτηγος Ρίτσαρντ Ο' Κόννορ [Richard O' Connor (1889-1981)][\[3\]](#), επικεφαλής των βρετανικών δυνάμεων(36.000 άνδρες), αντεπιτέθηκε και σκόρπισε την ιταλική στρατιά, προελαύνοντας μέχρι την Ελ Αντζέιλα(El Agheila), διανύοντας απόσταση 1.300 χιλιομέτρων σε λίγες ημέρες. Στην πορεία του κατέλαβε την μεγάλης στρατηγικής αξίας οχυρωμένη ναυτική βάση του Τομπρούκ (Tobruk) [\[4\]](#) και τη πόλη της Βεγγάζης, ενώ συνέλαβε 130.000 αιχμαλώτους, 400 άρματα μάχης, 1.292 πυροβόλα, με απώλειες 500 νεκρούς και 1.300 τραυματίες. Ο Μουσολίνι αντικατέστησε το Γκρατσιάνι, τοποθετώντας στη θέση του τον επιτελάρχη του, Στρατηγό Ίταλο Γκαρινπόλντι [Italo Gariboldi (1879-1970)][\[5\]](#).

Τα ιταλικά στρατεύματα έτοιμα για την εισβολή στην Αίγυπτο Σεπ 1941.

Η Απόγνωση του Μουσολίνι.

Το τρίμηνο από το Δεκέμβριο του 1940, έως τον Φεβρουάριο του 1941, δοκίμασε τις αντοχές του Μουσολίνι. Ο περίπατος προς την Αθήνα είχε εξελιχθεί σε εφιάλτη, με τον Ελληνικό Στρατό να απωθεί τον Ιταλικό εντός της Αλβανίας. Στην Λιβύη το ζητούμενο πλέον ήταν να αποτραπεί η

κατάληψη της Τρίπολης από τους Βρετανούς. Παραμερίζοντας τον εγωισμό του ζήτησε τη βοήθεια του Χίτλερ, οποίος ανταποκρίθηκε αποστέλλοντας κατ' αρχάς μία μικρή γερμανική δύναμη. Το γερμανικό εκστρατευτικό σώμα ονομάσθηκε DAK(Deutsches Afrikakorps) και συγκροτήθηκε από 3 μεραρχίες (2 γερμανικές, την 15^η Τεθωρακισμένη Μεραρχία και την 5^η Μηχανοκίνητη) και 1 Ιταλική, την 102^η Μηχανοκίνητη Μεραρχία «TRENTO». Η Διοίκηση του DAK ανατέθηκε στον 51χρονο ικανό Στρατηγό Έρβιν Ρόμμελ [Erwin Rommel(1891-1944)] [6]. Η ονομασία DAK διατηρήθηκε για έξι μήνες και στη συνέχεια όταν η δύναμή του μεταβλήθηκε με την απόστολή και άλλων γερμανικών δυνάμεων και την υπαγωγή δύο ιταλικών Σωμάτων Στρατού, ονομάσθηκε Panzer Group Afrika(Τεθωρακισμένο Σώμα Αφρικής). Τόσο οι Γερμανοί, όσο και οι Βρετανοί χρησιμοποιούσαν το ακρωνύμιο DAK μέχρι το τέλος του πολέμου.

Ο Στρατηγός Έρβιν Ρόμμελ.

Οι Γερμανοί Αντεπιτίθεται.

Την 12^η Φεβρουαρίου 1941, ο Ρόμμελ αφίχθηκε στη Λιβύη. Η απόστολή που του ανατέθηκε ήταν αυστηρώς αμυντική και αφορούσε την ανακοπή της προελάσεως των Βρετανών και την αποφυγή καταλήψεως της Τριπόλεως πάση θυσία. Η πρώτη ενέργειά του ήταν να κάνει μία αναγνωριστική πτήση υπεράνω του μετώπου. Η εικόνα που αποκόμισε ήταν ότι η διάταξη των Βρετανών είχε ασθενή σημεία, τα οποία αποφάσισε να

εκμεταλλευθεί. Εκείνη περίοδο ο Διοικητής των Βρετανικών Δυνάμεων στη Μέση Ανατολή Στρατηγός Άρτσιμπαλντ Γουέιβελ [Archibald Wavell (1883-1950)]^[7], έστειλε στη Ελλάδα «με πόνο ψυχής», 2 Μεραρχίες Πεζικού και 1 Τεθωρακισμένη Ταξιαρχία^[8], για την αντιμετώπιση της επικείμενης επιθέσεως της Γερμανίας εναντίον της χώρα μας. Αυτό είχε ως συνέπεια την εξασθένηση των βρετανικών δυνάμεων. Την 31 Μαρτίου, ο Ρόμμελ οπαδός της αρχής ότι, «ο επιτιθέμενος διεξάγει το πόλεμο, ενώ ο αμυνόμενος τον υπομένει», διέταξε την 5^η Μηχανοκίνητη μεραρχία να προβεί σε επιθετική αναγνώριση. Το αποτέλεσμα το δικαίωσε, αφού στη συνέχεια απώθησε την 8^η Στρατιά στις γραμμές εξορμήσεως της, συλλαμβάνοντας, πλήθος αιχμαλώτων και μεγάλο αριθμό, όπλων, οχημάτων, πυρομαχικών, εφοδίων και καυσίμων. Την 6^η Απριλίου, ο Ο' Κόννορ μαζί με τον αντικαταστάτη του Αντιστράτηγο Φίλιπ Νημ (Philippe Neam) συνελήφθησαν αιχμάλωτοι. Ο Ρόμμελ είχε διαταχθεί από το Γερμανικό Επιτελείο να υποβάλλει μέχρι την 20 Απριλίου το σχέδιο ανακαταλήψεως της Κυρηναικής.

Η πρώτη προέλαση του Ρόμμελ στη Βόρειο Αφρική, Φεβρουάριος 1941.

Η Αλεπού της Ερήμου.

Ο Ρόμμελ τους επόμενους 20 μήνες μακριά από την ακαμψία και τις μηχανορραφίες της ανώτατης γερμανικής διοικήσεως, δημιούργησε τον

θρύλο της «Αλεπού της Ερήμου». Τον κέρδισε επάξια μετά από μια σειρά εντυπωσιακών νικών, οι οποίες ήσαν αποτέλεσμα των στρατιωτικών ελιγμών του και όχι της υπεροπλίας του. Ο Ρόμμελ διοικούσε δια του προσωπικού παραδείγματος, ευρισκόμενος πάντα στην πρώτη γραμμή. Ήταν αριστοτέχνης του αιφνιδιασμού και της εξαπάτησης, χωρίς να διστάζει να αυτοσχεδιάζει, προκειμένου να επιτύχει το σκοπό του. Οι Γερμανοί στρατηγοί τον θεωρούσαν περισσότερο ειδήμονα της τακτικής και όχι της στρατηγικής, αλλά ήταν αναμενόμενο, καθότι κατά κανόνα οι επιτυχίες δημιουργούν αντιζηλίες και κακεντρέχειες. Στον Α΄ ΠΠ ως Διοικητής Λόχου αιχμαλώτισε μία ιταλική μεραρχία, ενώ κατά την εισβολή στη Γαλλία ως Μέραρχος συνέλαβε πάνω από 100.000 αιχμαλώτους. Διέθετε γνώσεις, αυτοπεποίθηση, θάρρος και ταχύτητα στη λήψη των αποφάσεων. Την 27^η Δεκεμβρίου 1941, ο Στρατηγός Νέιλ Ρίτσι [Neil Ritchie(1897-1983)]^[9] τον απώθησε μέχρι την Ελ Ατζέιλα(El Agheila) από εκεί που ξεκίνησε και όλοι πίστεψαν ότι τον είχαν τελειώσει. Ο Ρόμμελ αναδιοργανώθηκε και την 20^η Ιουνίου 1942, κατέλαβε το Τομπρούκ και έφτασε μέχρι το Ελ Αλαμείν. Ο Χίτλερ τον προήγαγε σε Στρατάρχη(ο νεότερος στην ιστορία του Γερμανικού στρατού). Στην Αγγλική Βουλή ο Πρωθυπουργός Ουίνστον Τσώρτσιλ έκανε μία δήλωση, η οποία τιμά τόσο τον ίδιο, όσο και το Ρόμμελ: «Έχουμε έναν πολύ τολμηρό και επιδέξιο αντίπαλο εναντίον μας και επιτρέψτε μου να πω παραμερίζοντας τον όλεθρο του πολέμου, έναν μεγάλο στρατηγό».

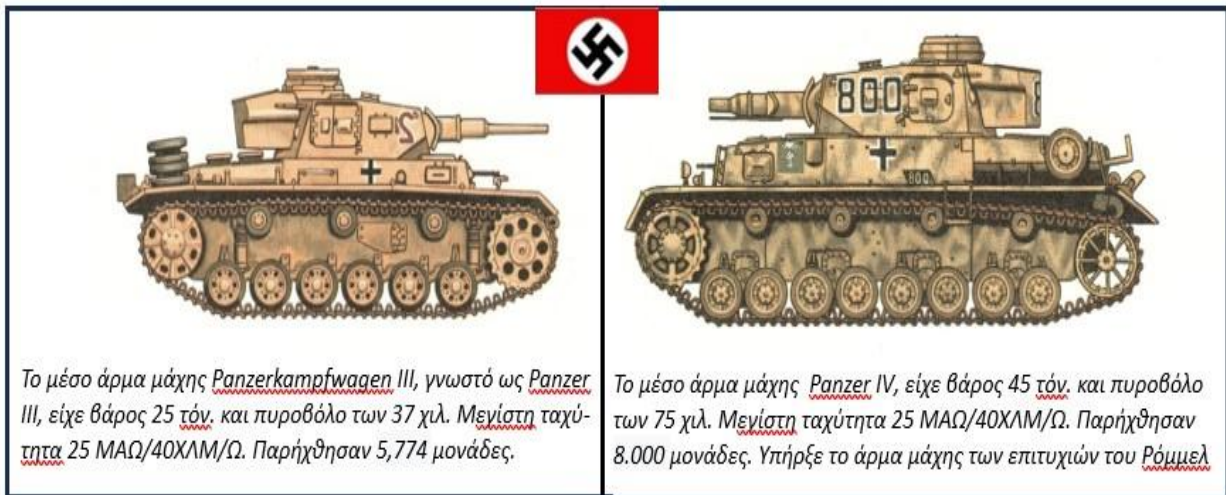

Ο Στρατηγός Ρόμμελ.

Ο Στρατάρχης Κλαούντιο Όκινλεκ[Claude Auchinleck(1884-1981)]^[10], Ανώτατος Διοικητής των Συμμαχικών δυνάμεων Μέσης Ανα-

τολής, έπαυσε τον Αντιστράτηγο Άλαν Κάνιγκαμ[Alan Cunigham(1887-1983)][\[11\]](#) από την διοίκηση της 8^{ης} Στρατιάς, την οποία ανέλαβε προσωπικά. Τότε ήταν που κοινοποίησε τη περίφημη διαταγή του [\[12\]](#) με την οποία απαγόρευε την χρήση του ονόματος Ρόμμελ, γιατί μείωνε το ηθικό και καλλιεργούσε την ηττοπάθεια στους στρατιώτες του.

Άρματα Μάχης της Γερμανίας του Β' Παγκοσμίου Πολέμου

Το μέσο άρμα μάχης Panzerkampfwagen III, γνωστό ως Panzer III, είχε βάρος 25 τόν. και πυροβόλο των 37 χιλ. Μεγίστη ταχύτητα 25 ΜΑΩ/40ΧΛΜ/Ω. Παρήχθησαν 5,774 μονάδες.

Το μέσο άρμα μάχης Panzer IV, είχε βάρος 45 τόν. και πυροβόλο των 75 χιλ. Μεγίστη ταχύτητα 25 ΜΑΩ/40ΧΛΜ/Ω. Παρήχθησαν 8.000 μονάδες. Υπήρξε το άρμα μάχης των επιτυχιών του Ρόμμελ

Η 1^η Μάχη του Ελ Αλαμείν.

Τον Ιούνιο του 1942, τα στρατεύματα του Ρόμμελ προωθήθηκαν στο Ελ Αλαμείν, την τελευταία αμυντική τοποθεσία 100 χιλιομέτρα δυτικά της Αλεξάνδρειας. Το Ελ Αλαμείν αποτελεί μια «στενωπό» 65 χιλιομέτρων, οριζόμενη προς βορρά από την θάλασσα και προς νότο από την «Καθίζηση της Κατάρρας», μια εκτεταμένη περιοχή, αδιάβατη σε ερπύστρια και τροχό. Την περίοδο από την 1^η έως την 27^η Ιουλίου, ο Ρόμμελ απέτυχε να διασπάσει τις συμμαχικές δυνάμεις, που αμύνονταν στη περιοχή του Ελ Αλαμείν, υπό τον Αντιστράτηγο Νείλ Ρίτσι και να κινηθεί προς το Δέλτα του Νείλου. Αυτή ήταν η πρώτη μάχη του Ελ Αλαμείν.

Η Μάχη της Αλάμ Ελ Χάλφα.

Ο Τσώρτσιλ ήρθε στην Αίγυπτο και συναισθανόμενος το μέγεθος της απειλής ενίσχυσε σημαντικά την 8^η Στρατιά σε άνδρες και υλικά και τοποθέτησε τον Στρατηγό Χάρολντ Αλεξάντερ[Harold Alexander(1891-1969)][\[13\]](#) Ανώτατο Διοικητή Μέσης Ανατολής. Την 7^η Αυγούστου 1942, ο 44 χρονος Αντιστράτηγος Γουίλιαμ Γκότ [William Gott (1898-1942)], που τοποθετήθηκε διοικητής της 8^{ης} Στρατιάς, σκοτώθηκε όταν το αεροσκάφος

που τον μετέφερε στο Κάϊρο καταρρίφθηκε. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να τοποθετηθεί στη θέση του ο Αντιστράτηγος Μπερνάρντ Μοντγκόμερυ [Bernard Montgomery (1887-1976)][\[14\]](#). Ο Μοντγκόμερυ πίστευε στην αυστηρή πειθαρχία και ήθελε οι υφιστάμενοί του να εκτελούν τις διαταγές «άνευ αντιλογίας». Ήταν οπαδός της εξαντλητικής εκπαιδευ-σεως και της σκληραγωγίας. Ο Χίτλερ απορροφημένος με την ρωσική εκστρατεία, δεν παρείχε την ανάλογη ενίσχυση στο μέτωπο της Αφρικής. Από την 30^η Αυγούστου έως την 5^η Σεπτεμβρίου 1942, ο Ρόμμελ σε μια ύστατη προσπάθεια δεν κατόρθωσε διαρρήξει τις θέσεις της 8^{ης} Στρατιάς, κινούμενος νοτίως του Ελ Αλαμείν. Ο Μοντγκόμερυ έχοντας πληροφορη-θεί τα σχέδια των Γερμανών, εγκλώβισε τους επιτιθέμενους προκαλώντας τους σημαντικές απώλειες, με αποτέλεσμα να επανέλθουν στις θέσεις εξορμήσεως. Αυτή υπήρξε η τελευταία επιθετική ενέργεια του Ρόμμελ στην Βόρεια Αφρική. Είχε εξαντλήσει τα όρια των δυνατοτήτων του, όχι μόνο δεν αναπληρώνονταν οι απώλειες του, αλλά αδυνατούσε να συντη-ρήσει τις καταπονημένες δυνάμεις του. Υπήρξε η πρώτη φορά που βρέθη-καν αντιμέτωποι, ο βετεράνος της ερήμου Στρατάρχης Ρόμμελ με τον νεοαφιχθέντα στην Βόρειο Αφρική και άρτι προαχθέντα σε Αντιστράτηγο Μοντγκόμερυ. Τη μάχη της Αλάμ Ελ Χάλφα (Alam el Halfa), ορισμένοι ιστορικοί την ονομάζουν 2^η Μάχη του Ελ Αλαμείν και 3^η αυτή του Οκτωβρίου .

Ο Στρατηγός Μοντγκόμερυ(Μόντυ).

Ο Ρόμμελ σε Αναρρωτική Άδεια.

Την 22^α Σεπτεμβρίου 1942, ο Ρόμμελ που είχε συνεχή παρουσία στο μέτωπο από το Φεβρουάριο του 1941, μετέβη στην Γερμανία. Υπέφερε

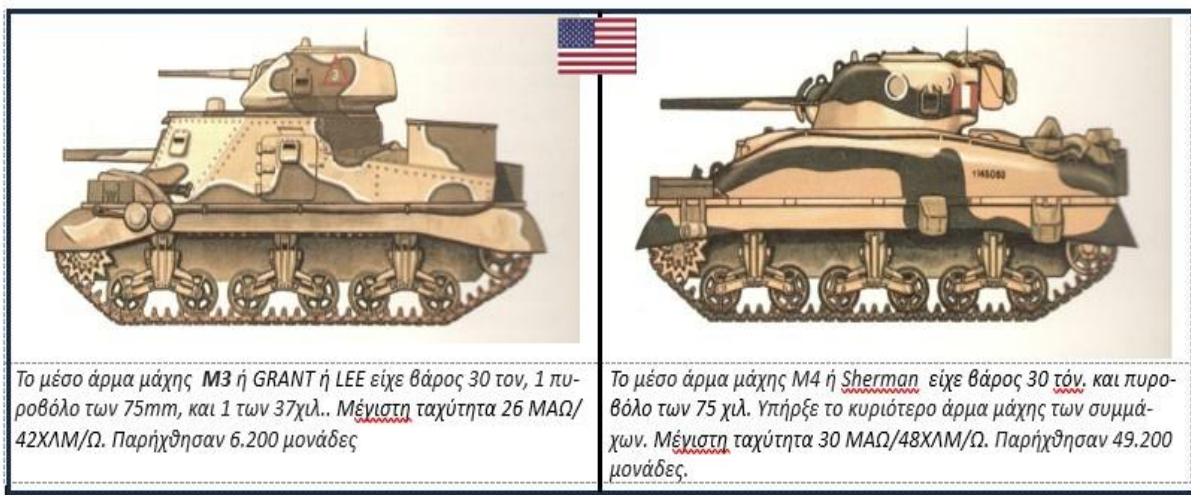
από χρόνια διφθερίτιδα, κυκλοφορικά και γαστρεντερολογικά προβλήματα τα οποία επιδεινώθηκαν λόγω της υπερκοπώσεως. Ο Ρόμμελ εισήχθη για θεραπεία σε θεραπευτήριο στην Αυστριακή πόλη Semmering. Τον αντικατέστησε ο Στρατηγός Τζώρτζ Στουμ [Georg Stumme(1886-1942)][\[15\]](#).

Η Δεύτερη Μάχη του Ελ Αλαμείν(23 Οκτωβρίου έως 4 Νοεμβρίου του 1942)..

Οι Σύμμαχοι

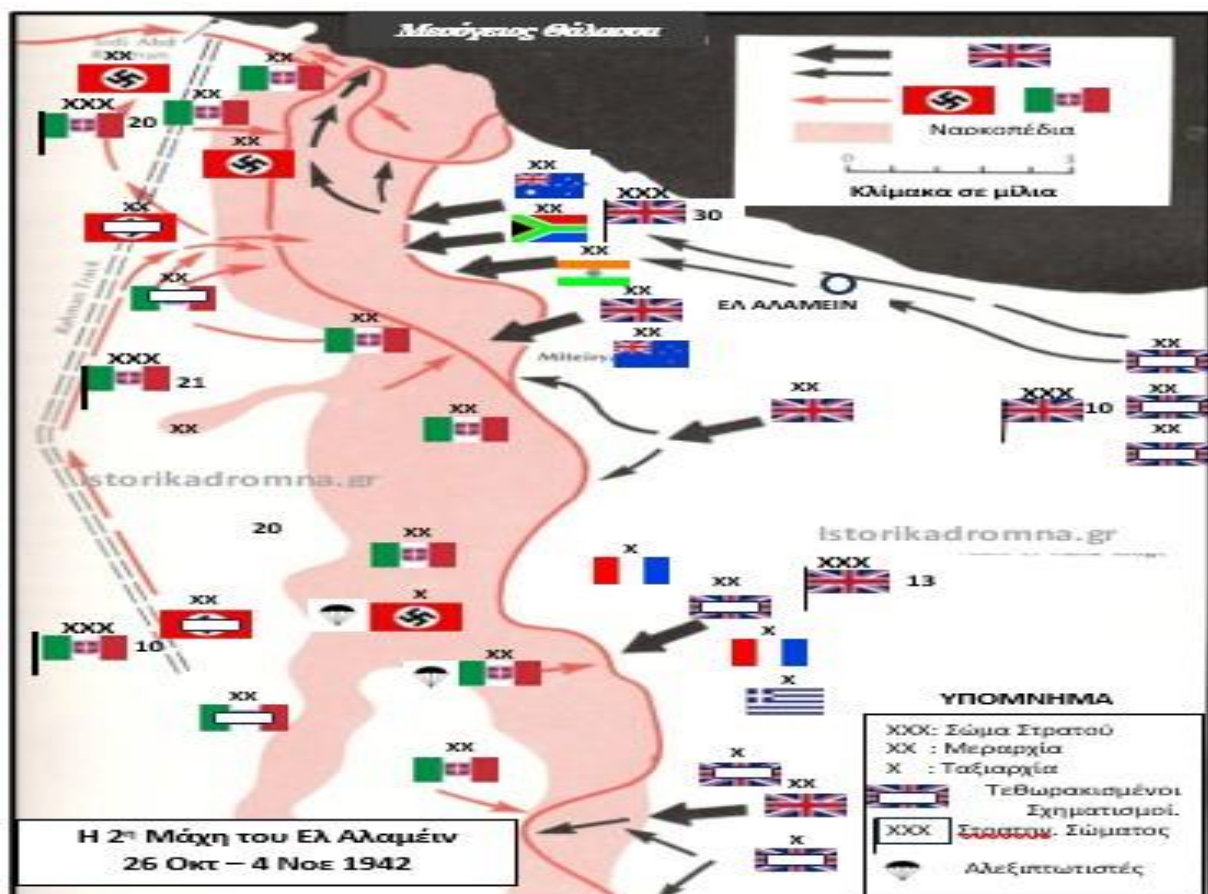
Ο Τσώρτσιλ πίεζε τον Αλεξάντερ να επιτεθούν εντός του Σεπτεμβρίου. Ο Μοντγκόμερυ ανέφερε ότι εάν επιτεθούν το Σεπτέμβριο θα ηττηθούν, τον Οκτώβριο όμως θα είναι έτοιμοι και θα νικήσουν. Εάν όμως ο πρωθυπουργός επιμένει ας τοποθετήσει κάποιον άλλο στη θέση του. Έκτοτε δεν του ασκήθηκε καμία πίεση. Την 23 Οκτωβρίου 1942, ο Μοντγκόμερυ στο «Προσωπικό Μήνυμα» προς τους άνδρες του έγραψε: 1. Όταν ανέλαβα τη Διοίκηση της 8^{ης} Στρατιάς είπα ότι έχουμε εντολή να κατάρπξουμε το Ρόμμελ και τη στρατιά του και ότι αυτό θα πραγματοποιείτο μόλις θα είμαστε έτοιμοι. 2. ΤΩΡΑ είμαστε έτοιμοι[\[16\]](#)». Είχε υπό τις διαταγές του 195.000 άνδρες, υποστηριζόμενους από 1.069 άρματα μάχης[\[17\]](#), 2.377 πυροβόλα και 700 αεροσκάφη, κατανεμημένους σε 3 Σώματα Στρατού συνολικής δυνάμεως 11 Μεραρχιών[7 Πεζικού(ΠΖ), 4 Τεθωρακισμένες(ΤΘ)] και 5 Ταξιαρχίες(2 Γαλλικές, 1 Ελληνική Πεζικού και 2 Βρετανικές Τεθωρακισμένες). Διέθετε ανεξάντλητες ποσότητες των εφοδίων, όλων των κατηγοριών, από ανεφοδιάστηκες βάσεις εγγύς του μετώπου.

Άρματα Μάχης των ΗΠΑ του Β' Παγκοσμίου Πολέμου

Το Σχέδιο του Μόντυ.

Μεταξύ των 2 στρατιών παρεμβάλλονταν μισό εκατομμύριο νάρκες οι οποίες είχαν τοποθετηθεί μπροστά από τις αμυντικές θέσεις των αμυνομένων σε μία έκταση 54Χ 8 χλμ. Ο Μοντγκόμερυ σχεδίασε να επιτεθεί σε δύο κατευθύνσεις και επέλεξε την κυρία προσπάθεια βορείως του κέντρου της εχθρικής παρατάξεως, στην οποία θα ενεργούσαν 2 ΣΣ. Το 30° ΣΣ με 5 ΜΠ, είχε αποστολή την διάνοιξη των ναρκοπεδίων και την άρση των εμποδίων και στη συνέχεια το 10° ΣΣ με 3 ΤΘΜ, θα εξουδετέρωνε τις εχθρικές δυνάμεις. Το 1° ΣΣ στη νότια πλευρά, θα κινείτο επιθετικά προκειμένου να παρασύρει τις γερμανικές τεθωρακισμένες μεραρχίες. Η διάσπαση των ναρκοπεδίων αποτελούσε το κλειδί για την κατάκτηση της νίκης. Με σκοπό τον αιφνιδιασμό του εχθρού εφαρμόσθηκε ένα γιγάντιο σχέδιο παραπλανήσεως το οποίο περιλάμβανε, πολλές κινήσεις φαλάγγων διασκευασμένων οχημάτων σε άρματα, κατασκευή αγωγού νερού και σταθμών καυσίμων και εικονικών συγκεντρώσεων εφοδίων. Τα σχέδια ετοιμάσθηκαν μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια. Για την μετάβαση και μόνο των μονάδων από τους χώρους διασποράς στο χώρο τελικού προορισμού χρησιμοποιήθηκαν 2.000 στρατονόμοι.

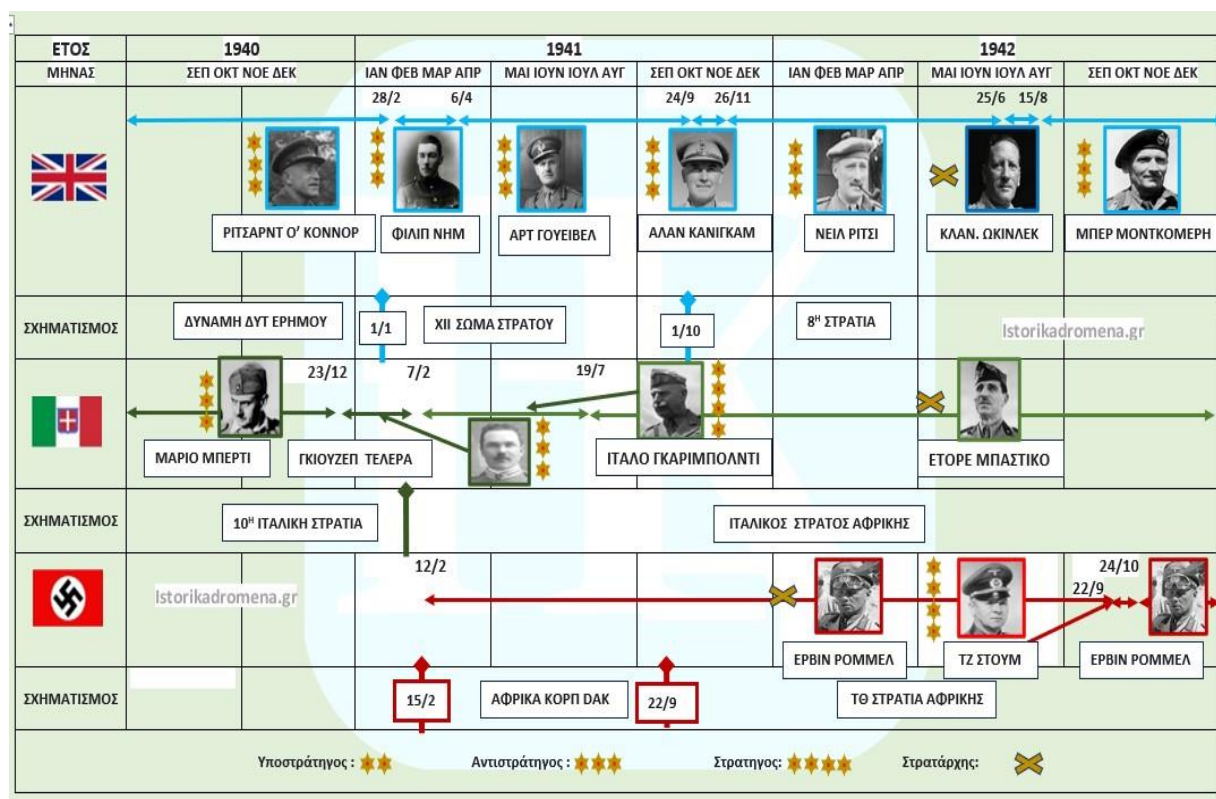
Οι Ιταλο-γερμανικές Δυνάμεις.

Οι δυνάμεις του Άξονος ανέρχονταν σε 100. 000 άνδρες. Εξ αυτών οι 24.000 ήσαν Γερμανοί οι οποίοι συγκροτούσαν 4 μεραρχίες[2 ΤΘ(15^η και 21^η, με 230 άρματα), την 90^η Ελαφρά Μηχανοκίνητη(Μ/ΚΠ) και την 164^ηΠΖ] και 1 Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών, υποστηριζόμενες από 500 άρματα μάχης, 1.350 πυροβόλα και 700 αεροσκάφη. Σε σύνολο 12.194 οχημάτων των γερμανικών δυνάμεων, τα 4.200 προέχοντα από λάφυρα και τα 3,200 ήσαν ιταλικά. Οι Ιταλικές δυνάμεις ήσαν κατανεμημένες σε 10 Μεραρχίες[3 ΤΘ(300 άρματα), 3 Μηχανοκίνητες και 4 Πεζικού][18]. Η Διοικητική Μέριμνα της στρατιάς αντιμετώπιζε τεράστια προβλήματα σε όλα τα είδη των εφοδίων, αλλά κυρίως των καυσίμων, λόγω της επιμηκύνσεως των δρομολογίων. Πολλά από τα πλοία δεν έφταναν στη Βόρεια Αφρική, βυθιζόμενα από το βρετανικό ναυτικό, ενώ κατά την φάση της προωθήσεως προς το μέτωπο, οι φάλαγγες προσβάλλονταν από την Αγγλική Αεροπορία[RAF(Royal Air Force)].

Η Διεξαγωγή.

Την 21:30 της 23^{ης} Οκτωβρίου, 900 πυροβόλα της 8^{ης} Στρατιάς ξεκίνησαν ένα καταγιστικό βομβαρδισμό εναντίον των εχθρικών θέσεων. Οι εκρήξεις δονούσαν το έδαφος, ενώ ο ήχος τους ακούγονταν στην Αλεξάνδρεια σε απόσταση 100 χλμ. Το πρωί της 24^{ης} Οκτωβρίου ο Στρατηγός Στουμ φονεύθηκε κινούμενος προς το μέτωπο. Την 26^η Οκτωβρίου, ο Ρόμμελ έφτασε εσπευσμένως από τη Γερμανία, όταν όλες οι εφεδρείες του είχαν εμπλακεί στον αγώνα και ουσιαστικά όλα είχαν κριθεί πλέον. Την 3^η Νοεμβρίου ήρθε η διαταγή: «Η τοποθεσία του Ελ Αλαμείν να κρατηθεί μέχρι τον τελευταίο άνδρα. Να μην υπάρξει καμία υποχώρηση. Νίκη ή Θάνατος». Υπογραφή: Αδόλφος Χίτλερ. Στις 4 Νοεμβρίου ο Ρόμμελ διέταξε την έναρξη της υποχωρήσεως, του είχαν απομείνει 80 άρματα. Ο ικανός και πείσμων Μοντγκόμερυ εκμεταλλεύτηκε πλήρως την αριθμητική του υπεροχή σε άνδρες και μέσα, όπως επίσης τις πληροφορίες που του παρείχε το σύστημα υποκλοπών και αποκωδικοποιήσεως «ULTRA[19]». Οι συμμαχικές απώλειες ανήλθαν σε 13.000 νεκρούς, ενώ των δυνάμεων του άξονος σε 25.000. Η νίκη των συμμάχων στο Ελ Αλαμείν είχε τεράστια σημασία στην τελική έκβαση του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Οι Βρετανοί διατήρησαν, τον έλεγχο της διώρυγος του Σουέζ, τα πετρέλαια της Μ. Ανατολής και την οδό ενισχύσεως της Σοβιετικής Ενώσεως, μέσω της

πρώτες Αμερικανικές δυνάμεις στο Μαρόκο και την Αλγερία. Την 13^η Μαρτίου 1943, οι σύμμαχοι απέκτησαν το πλήρη έλεγχο της Βόρειας Αφρικής.

Πίνακας με τους Διοικητές από το Σεπ του 1940, μέχρι τη 2η Μάχη του Ελ Αλαμείν.

Η Ελληνική Συμμετοχή.

Στη μάχη του Ελ Αλαμείν συμμετείχε η 1^η Ελληνική Ταξιαρχία [20] με Διοικητή τον Συνταγματάρχη Πausανία Κατσώτα [21], η οποία τέθηκε υπό την διοίκηση της 50^{ης} Βρετανικής Μεραρχίας Πεζικού. Οι Έλληνες στρατιωτικοί έφεραν σε πέρας με επιτυχία τις αποστολές που τους ανατέθηκαν. Οι απώλειες των Ελληνικών Δυνάμεων ανήλθαν σε 6 αξιωματικούς και 83 οπλίτες νεκρούς και 26 αξιωματικούς και 202 οπλίτες τραυματίες.

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα.

Οι Γερμανοί αξιωματικοί αντιμετωπίζουν το επάγγελμα τους με την σοβαρότητα που επιδεικνύουν οι Βρετανοί για τα «σπορ» και οι Αμερικανοί για τις «μπίζνες». Ο ορμητικός, τολμηρός και ακούραστος Γερμανός Στρατηγός Ρόμμελ, παρότι προέρχονταν από το φυτώριο της «Πρωσικής Σχολής», με την ταξική συνείδηση και τις άκαμπτες παραδόσεις, κέρδισε το σεβασμό, την αφοσίωση και την εμπιστοσύνη των υφισταμένων του.

Κατάκτησε επιπλέον την μεγαλύτερη νίκη, την οποία ελάχιστοι στρατιωτικοί ηγέτες απολαμβάνουν και αφορά την αναγνώριση της αξίας σου από τον αντίπαλο. Αυτού του είδους οι ενέργειες προέρχονται από προσωπικότητες που σέβονται το στρατιωτικό κώδικα τιμής και μπορούμε να τους ονομάσουμε πραγματικούς «Τζέντελμαν» του πολέμου. Για να συμβεί αυτό δεν αρκούν μόνο οι επαγγελματικές ικανότητες, αλλά και η δράση εντός του πλαισίου ενός κωδικός τιμής που οι αρχαίοι πρόγονοί μας το περιέγραφαν με τη λέξη **αρετή**. Ο Ρόμμελ έθεσε τις αρχές και τα πιστεύω υπεράνω της ζωής του και το απέδειξε στη πράξη.

Ο πόλεμος στην Βόρειο Αφρική θα πρέπει να διδάσκεται σε όλες τις σχολές επιμορφώσεως των Αξιωματικών. Όσο υπάρχει κίνδυνος εμπλοκής της χώρας μας σε πολεμικές επιχειρήσεις, η μελέτη σημαντικών στρατιωτικών επιχειρήσεων και των πρωταγωνιστών τους, θα αποτελούν πάντοτε σημαντικό βοήθημα για την εμπέδωση της στρατιωτικής τέχνης, της οποίας οι βασικές αρχές της παραμένουν αναλλοίωτες στο χρόνο. Όσο στα πεδία των μαχών θα αποστέλλονται άνθρωποι, ανεξαρτήτως της τεχνολογικής προόδου, η νίκη θα είναι πρωτίστως απόρροια των ψυχικών δυνάμεων και του επιπέδου εκπαίδευσης του προσωπικού και μετά του σχεδιασμού και των διατιθέμενων μέσων.

Η στάση του Μοντγκόμερυ που δεν υπέκυψε στις πιέσεις του Τσώρτσιλ να επιτεθεί τον Σεπτέμβριο, αποτελεί την ενδεδειγμένη διαγωγή για τους Αξιωματικούς που διαθέτουν επαγγελματική αξιοπρέπεια και το θάρρος να υπερασπίζονται τη γνώμη τους. Τον πόλεμο τον αποφασίζουν οι πολιτικοί ηγέτες, τον διεξάγουν όμως οι στρατιωτικοί. Από την στιγμή που θα εξέλθει το πρώτο βλήμα από την κάνη, καμία δύναμη επί της γης δεν δύναται να μεταβάλει τον συσχετισμό των δυνάμεων, να τροποποιήσει τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, τις δυνατότητες των όπλων, ή την αυτονομία των μέσων. Οι στρατιωτικοί οφείλουν να σχεδιάζουν βασιζόμενοι στα πραγματικά δεδομένα και όχι υποτασσόμενοι στις επιθυμίες των πολιτικών τους προϊσταμένων.

Οι τακτικές που εφαρμόσθηκαν στη Βόρεια Αφρική παραπέμπουν στο διεξαγόμενο πόλεμο μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας, όπου έχουμε γίνει θεατές λυσσωδών μαχών, με εκατόμβες νεκρών με σκοπό την κατάληψη εδάφους. Τα ναρκοπέδια, τα ορύγματα, τα συρματοπλέγματα, το μπαράζ πυροβολικού, ενισχύουν την άμυνα, παρέχουν προστασία στο προσωπικό και φθείρουν τον αντίπαλο. Χωρίς την επάρκεια μέσων και πυρομαχικών δεν μπορεί να διεξαχθεί πόλεμος. Η συνέχιση του πολέμου συντηρείται

από την βοήθεια των δυτικών κρατών προς την Ουκρανία και από τα τεράστια αποθέματα που διατηρεί η Ρωσία, τα οποία αποδείχθηκαν ανεπαρκή.

Πρέπει να έχουμε πάντα κατά νου, ότι το εδάφους κατέχεται σε αντίθεση με τον αέρα και την θάλασσα που μόνο ελέγχονται. Δεν υπάρχει στην ιστορία πολεμική αναμέτρηση που να έχει κερδηθεί μόνο από τα ναυτικό ή την αεροπορία, αλλά υπάρχουν πολλές που κερδήθηκαν αποκλειστικά από το στρατό. Είναι άλλο να έχει ντυθεί κάποιος στρατιώτης και άλλο να είναι στρατιώτης. Οι εννέα μήνες δεν αρκούν για την πλήρη εκπαίδευση ενός μαχητού, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις από απόψεως φυσικής καταστάσεως. Η κύρια αποστολή του στρατού είναι η προς πόλεμο προετοιμασία και όχι η κοινωνική προσφορά. Σ' αυτή τη ζωή όλες οι επιλογές έχουν το τίμημα τους. Τίποτα στις στρατιωτικές επιχειρήσεις δεν είναι δεδομένο, ούτε αυτονόητο. Δυστυχώς στην Ελλάδα πρέπει πρώτα να πονέσουμε, αλλά ακόμη και τότε αδυνατούμε να εννοήσουμε τι δεν κάναμε σωστά, αλλά μας βολεύει να αναζητούμε συνωμοσίες, εφιάλτες και κερκόπορτες.

Ο πόλεμος είναι υπόθεση ολοκλήρου του έθνους, αλλά η προς πόλεμο προετοιμασία αποτελεί ευθύνη των ηγετών αυτού. Κανένας πόλεμος δεν κερδίζεται χωρίς λεπτομερή σχεδίαση, συστηματική προετοιμασία, θέληση και πίστη για τη νίκη.

**Αντιστράτηγος. ε.α.. Ιωάννης. Κρασσάς.
Σεπτέμβριος 2023.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- **«Τα Απομνημονεύματα του Μοντγκόμερου»**, Εκδόσεις» ΑΤΛΑΣ, Αθήνα 1960.
- Hans Gert Von Eisebeck, **«POMMEΛ Το Γερμανικό Afrika-Korps»**, Εκδοτικός Οίκος Τζηρίτα, Αθήνα 1960.
- **«ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΟΣ»**, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΣ ΤΥΠΟΣ, Αθήνα 1968.
- TIME LIFE BOOKS WWII, **War in the Desert** (Ο Πόλεμος στην Έρημο), 1977 Alexandria, Virginia USA.

- Demond Young, «**ΡΟΜΜΕΛ**» Διεύθυνση εκδόσεων ΓΕΣ, Αθήνα 1980
- «**Ο Ελληνικός Στρατός στην Μέση Ανατολή**», ΓΕΣ/Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, Αθήνα 1995.
- Ουίνστον Τσώρτσιλ, «**Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος**», Αθήνα 2013, ΓΚΟΒΟΣΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Β.Ε.Ε.
- Αντιστράτηγος ε.α. Χρήστος Μπίκας, «**Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος**». Εκδόσεις «ΒΙΒΛΙΟΕΠΙΤΟΜΗ», Αθήνα 2018.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

[1] Ο Στρατάρχης Ροδόλφο Γκρατσιάνι (1882-1955). Αφοσιωμένος φασίστας έγινε γνωστός κυρίως για τις εκστρατείες του στην Λιβύη και την Αιθιοπία την περίοδο από 1920 έως 1930 και την σκληρότητα που επέδειξε στους κάτοικους που αντιστάθηκαν στην ιταλική κατοχή.

Ο Στρατάρχης Ροδόλφο Γκρατσιάνι.

[2] Ο Υποστράτηγος Βισκόντι Πράσκα(1883-1961). Το 1940 ήταν τοποθετήθηκε επικεφαλής των στρατευμάτων που εισέβαλαν στην Ελλάδα και έπεισε το Μουσολίνι ότι οι ιταλικές δυνάμεις ήσαν επαρκούσαν για τη κατάληψη της Ελλάδος διότι:

- i. Ο ελληνικός στρατός ήταν απροπαρασκευάστος και άνευ ηθικού.
- ii. Οι αλβανικής καταγωγής μουσουλμάνοι κάτοικοι της Ηπείρου (Τσάμηδες της Θεσπρωτίας) θα εξεγερθούν.
- iii. Η Βουλγαρία θα επιτεθεί κατά της χώρας μας.

iv. Έλληνες αξιωματούχοι έχουν εξαγορασθεί και θα προτείνουν την αποδοχή των ιταλικών αξιώσεων.

Ο Ιταλός δικτάτορας τον αντικατέστησε 2 εβδομάδες μετά την έναρξη της επιθέσεως. Χαρακτηριστικό είναι το σχόλιο του Μουσολίνι για το Πράσκα, όπως προκύπτει από το ημερολόγιο του Τσιάνο: «Κάθε άνθρωπος κάνει στην ζωή του ένα μοιραίο σφάλμα, εγώ το έκανα, όταν εμπιστεύτηκα τον Πράσκα».

[3] Ο Αντιστράτηγος Ρίτσαρντ Ο' Κόννορ(1889-1981), γεννήθηκε στο Κασμίρ της Ινδίας, όπου ο πατέρας του Μόρις υπηρετούσε με το βαθμό του Ταγματάρχου. Το 1909 ονομάσθηκε Ανθυπολοχαγός Πεζικού και συμμετείχε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου και διακρίθηκε. Την 7^η Απριλίου 1941, ο Ο' Κόννορ συνελήφθη με τον αντικαταστάτη στη διοίκηση του XII σώματος Στρατού Αντιστράτηγο Φίλιπ Νημ, από μια γερμανική περίπολο αναγνωρίσεως και εγκλείσθηκαν επί δύο χρόνια σε ιταλικό στρατόπεδο αιχμαλώτων.

Ο Αντιστράτηγος Ρίτσαρντ Ο' Κόννορ.

[4] Το Τομπρούκ ή Τουμπρούκ πρόκειται για την αρχαία ελληνική πόλη Αντίπυργος. Είναι φυσικός λιμένας στα ανατολικά παράλια της Λιβύης, πλησίον των συνόρων με την Αίγυπτο. Κατά το Β΄ ΠΠ είχε πληθυσμό 4.000 κατοίκους, ενώ σήμερα 120.000. Μέχρι το 1911 τελούσε υπό οθωμανική κατοχή και μετά περιήλθε στην κυριαρχία της Ιταλίας. Κατά τον Β΄ Π.Π. αποτελούσε την ισχυρότερη τοποθεσία της Λιβύης με μεγάλα μόνιμα οχυρωματικά έργα, αντιαρματικές τάφρους και σειρές συρματοπλεγμάτων. Πολιορκήθηκε τόσο από τους Γερμανούς, όσο και από τους συμμάχους με αποτέλεσμα να υποστεί μεγάλες καταστροφές.

Ο Λιμένας του Τομπρούκ.

[5] Ο Στρατηγός Ίταλο Γκαριμπόλντι (1879-1970) διακρίθηκε ως Διοικητής Μεραρχίας στο Ιταλο-αβησσυνιακό πόλεμο. Αντικαταστάθηκε από την διοίκηση των ιταλικών δυνάμεων, λόγω αδυναμίας συνεννόησης με το Ρόμμελ. Διοίκησε τις ιταλικές δυνάμεις στη μάχη του Στάλινγκραντ (Αυγ 1942-Φεβρουάριος 1943), όπου του απονεμήθηκε το γερμανικό παράσημο του «Σταυρού των Ιπποτών του Σιδηρού Σταυρού».

Ο Στρατηγός Ίταλο Γκαριμπόλντι.

[6] Ο Ρόμελ γεννήθηκε (1891-1944) στο Χαιντεχάιμ, 70 χλμ δυτικά της Στουτγάρδης στο κρατίδιο της Βυρτεμβέργης. Ο πατέρας του ήταν Διευθυντής στο τοπικό Γυμνάσιο. Ο Έρβιν ήταν ο δεύτερος εκ των τεσσάρων παιδιών της οικογένειας. Το 1912 αποφοίτησε από την Σχολή Αξιωματικών του Ντάνζινγκ(Danzing). Όσοι υπηρέτησαν υπό τις διαταγές του Ρόμελ του αποδίδουν ότι διέθετε μία έκκτη αίσθηση [Fingerspitzengefühl (διαίσθηση στα δάκτυλα)]. Κατά τον Α΄ΠΠ, την 26^η Οκτωβρίου 1917, στη όρος Matajur νοτιοδυτικά του Καπορέτο στις Βορειοανατολικές Άλ-πεις, ο Υπολοχαγός Ρόμελ επικεφαλής 200 στρατιωτών, αιφνιδίασε τους Ιταλούς ενεργώντας από μη αναμενόμενη κατεύθυνση, με αποτέλεσμα τη σύλληψη 150 αξιωματικών και 9.000 στρατιωτών, με όλο το εξοπλισμό τους(200 πολυβόλα, 18 ορεινά πυροβόλα, 600 υποζύγια, 250 έμφορτα εφοδίων οχήματα). Για την ηρωική του πράξη του απονεμήθηκε το παράσημο «Pour la Merite (Για την Αξία)», το οποίο αποτελούσε την υψηλότερη διάκριση για γενναιότητα στο πεδίο της για τους αξιωματικούς του πρωσικού στρατού και είχε ιδρυθεί το 1740 από τον Βασιλέα Φρειδερίκο Β΄ της Πρωσίας. Στο Β΄ΠΠ κατά την εισβολή στη Γαλλία(Μάϊος 1940), ο Υποστράτηγος Ρόμελ ως διοικητής της 7^{ης} Τεθωρακισμένης Μεραρχίας αιχμαλώτισε 5 Γάλλους ναυάρχους και 5 στρατηγούς, 95.000 αιχμαλώτους, 458 άρματα, 4.500 φορτηγά οχήματα και 277 πυροβόλα. Ο Ρόμελ απέκτησε μια θυγατέρα, την Γερτρούδη, από μια σχέση εκτός γάμου με την οποία διατηρούσε συνεχή επαφή. Το ασπρόμαυρο καρό κασκόλ στη φωτογραφία επί του οχήματος είναι δικό της δώρο. Το 1912, νυμφεύθηκε την Μαρία Λούσι Μολλίν με την οποία απέκτησε ένα υιό (Μανφρεντ), ο οποίος διετέλεσε Δήμαρχος της Στουτγάρδης από το 1974 έως το 1996.

[7] Ο Στρατάρχης Άρτσιμπαλντ Γουέιβελ (1883-1950). Ο πατέρας του Γκράχαμ ήταν Υποστράτηγος του Βρετανικού Στρατού. Φοίτησε στο Ήτον και στη Στρατιωτική Ακαδημία Σάντχαρστ, απ' όπου εξήλθε το 1901 με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού. Υπηρέτησε στον Δεύτερο Πόλεμο των Μπόερς (1899-1902) στη Νότιο Αφρική. Το 1915 κατά το Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έχασε το αριστερό του οφθαλμό στη μάχη του Ύπρ. Το 1943 προήχθη σε Στρατάρχη. Νυμφεύθηκε με την Μαρία Κουίκρ με την απέκτησε 4 τέκνα.

[8] Την 5^η Μαρτίου 1941, αποβιβάσθηκαν στον Πειραιά τα πρώτα συμμαχικά στρατεύματα προερχόμενα από την Αίγυπτο, προς ενίσχυση του Ελληνικού Στρατού, για την αντιμετώπιση της γερμανικής επιθέσεως, η οποία φαινόταν πλέον αναπόδραστος. Εστάλησαν συνολικά 2 Μεραρχίες Πεζικού (2^α Νεοζηλανδική, 6^η Αυστραλιανή) και 1 Τεθωρακισμένη Ταξιαρχία (1^η Βρετανική), συνολικής δυνάμεως 62.000 ανδρών, οι οποίες τάχθηκαν αμυντικά στη γραμμή Όλυμπος-Βέρμιον, υπό τον Βρετανό αντιστράτηγο Μάϊτλαντ Ουίλσον. Στην πλειονότητά τους ήσαν Βρετανοί, Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί, αλλά συμμετείχαν και εθελοντές από την Κύπρο και την Παλαιστίνη. Η προέλαση του Ρόμμελ στην Βόρειο Αφρική δεν επέτρεψε την αποστολή περισσότερων συμμαχικών δυνάμεων στην πατρίδα μας.

[9] Ο Στρατηγός Νείλ Ρίτσι (1897-1983), γεννήθηκε στη Βρετανική Γουιάννα, προερχόμενος από αγροτική οικογένεια. Μεγάλωσε στη Μαλαισία και αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Ακαδημία του Σάντχαρστ τον Αύγουστο του 1914. Πολέμησε στο Δυτικό μέτωπο, όπου και τραυματίστηκε το 1915. Στη συνέχεια συμμετείχε στις επιχειρήσεις στη Μέση

Ανατολή(Παλαιστίνη, Μεσοποταμία, Ιράκ). Ήταν νυμφευμένος με τη Καναδή Μαρία Μάινς με την οποία απέκτησαν δύο τέκνα.

[10] Ο Στρατάρχης Κλαούντιο Ώκινλεκ(1884-1981)],Γεννήθηκε στο Χαμπσάιρ στην ΝΑ Αγγλία. Ο πατέρας του ήταν Συνταγματάρχης πυροβολικού σε Μεραρχία Ιππικού. Το 1903 αποφοίτησε από το Βασιλικό Στρατιωτικό Κολλέγιο του Σάντχαρστ με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού Πυροβολικού. Συμμετείχε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ως Διοικητής Τάγματος. Στις αρχές του 1941 τοποθετήθηκε Αρχηγός του Στρατού της Ινδίας και στην συνέχεια ανώτατος Στρατιωτικός Διοικητής στην Μέση Ανατολή.

Ο Στρατάρχης Κλαούντιο Ώκινλεκ.

[11] Ο Αντιστράτηγος Άλαν Κάνιγκαμ (1887-1983), γεννήθηκε στο Δουβλίνο της Ιρλανδίας, από πατέρα καθηγητή με καταγωγή από την Σκωτία. Αποφοίτησε από την Στρατιωτική Βασιλική Ακαδημία του

Γούλγουιτς(Woolwich), από όπου αποφοίτησε με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού του Πυροβολικού. Έλαβε μέρος στον Α΄ΠΠ.

Ο Αντιστράτηγος Άλαν Κάνιγκαμ.

[12] ΠΡΟΣ: Άπαντες τους Διοικητές και τους Επιτελάρχες

i. Υπάρχει πραγματικός κίνδυνος ότι ο φίλος μας ο Ρόμμελ, αρχίζει να γίνεται ένα είδος μάγου ή φόβητρου για τα στρατεύματά μας, τα οποία μιλούν πολύ για αυτόν.

ii. Χωρίς αμφιβολία είναι πολύ ενεργητικός και ικανός, αλλ' όχι και υπεράνθρωπος. Αλλ' έστω και να ήταν υπεράνθρωπος, θα ήταν ιδιαίτερα ανεπιθύμητο να τον θεωρούν οι άνδρες μας προικισμένο με υπερφυσικές δυνάμεις.

iii. Επιθυμώ να διαλύσετε, με κάθε τρόπο, την εντύπωση ότι ο Ρόμμελ αντιπροσωπεύει κάτι παραπάνω από ένα συνηθισμένο Γερμανό Στρατηγό. Το πλέον σημαντικό τώρα είναι να μεριμνήσετε να μην αναφέρεται πάντα το όνομα του Ρόμμελ όταν αναφερόμαστε στον εχθρό. Θα πρέπει να αναφερόμαστε «στους Γερμανούς» ή «στις δυνάμεις του άξονος» ή «στον εχθρό». Και να παύσουμε την επίμονη αναφορά στο όνομα του Ρόμμελ.

iv. Παρακαλώ να μεριμνήσετε την άμεση εκτέλεση αυτής της διαταγής και να πείσετε τους υφισταμένους Διοικητές ν' αντιληφθούν την σπουδαιότητα του θέματος από ψυχολογικής πλευράς,

GENERAL C.J AUCHINLECK Αρχιστράτηγος Δυνάμεων Μέσης Ανατολής

Πηγή: Ρόμμελ(Desmond Young), Συμπληρωματικές Εκδόσεις ΓΕΣ, Αθήνα 1982.

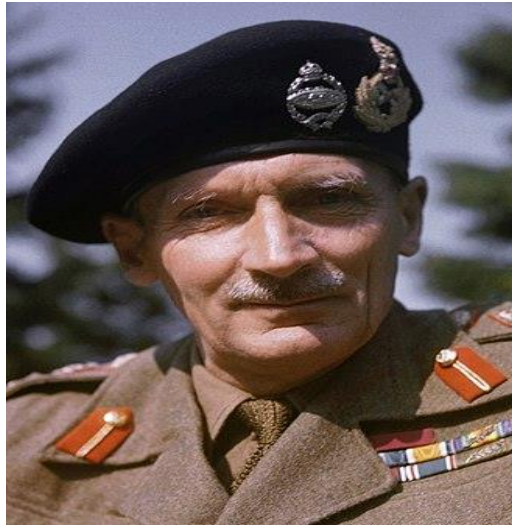
[13] Ο Στρατάρχης Χάρολντ Αλεξάντερ (1891-1969) γεννήθηκε στο Λονδίνο και αποφοίτησε από το Βασιλικό Στρατιωτικό Κολλέγιο του Σάντχαρστ, Πολέμησε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ κατά τη μάχη της Γαλλίας επέβλεψε την εκκένωση του Βρετανικού εκστρατευτικού σώματος από τις ακτές της Δουνκέρκης. Μετά το πόλεμο διορίσθηκε Γενικός Κυβερνήτης του Καναδά.

Ο Στρατάρχης Χάρολντ Αλεξάντερ.

[14] Ο Στρατάρχης Μπέρναρντ Λο Μοντγκόμερυ [υποκοριστικό Μόντυ, (1887-1976)], γεννήθηκε στο Λονδίνο και ήταν το τέταρτο από τα 9 παιδιά του ιερέα Ερρίκου Μοντγκόμερυ και της Μάουντ Φαράρ. Το 1907 αποφοίτησε με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού Πεζικού από την Στρατιωτική Ακαδημία του Σαντχέρστ. Έλαβε μέρος στο Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τραυματίσθηκε δύο φορές πολύ σοβαρά. Το 1944 προήχθη σε Στρατάρχη και συμμετείχε στην απόβαση της Νορμανδίας δεύτερος στην ιεραρχία μετά τον Αϊζενχάουερ, με τον οποίο όμως διαφωνούσε συχνά. Μετά τον πόλεμο τοποθετήθηκε από το 1951 έως το 1958 υποδιοικητής στο Ανώτατο Στρατηγείο των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ευρώπη [SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe)], με διοικητή τον Αϊσενχάουερ. Ο Τσώρτσιλ τον είχε περιγράψει ως «Αδάμαστος στην ήττα και ανυπόφορος στη νίκη!». Το 1927 νυμφεύθηκε την Μπέττυ Κάρβερ (χήρα Αξιωματικού με δύο τέκνα από το πρώτο γάμο) με την οποία απέκτησε ένα υιό τον Νταίβιντ. Ο Μοντγκόμερυ ήταν γεννημένος στρατιώτης, καταρτισμένος, με στρατηγική αντίληψη, ήξερε πως να κερδίζει την εμπιστοσύνη των ανδρών του και να ανυψώνει το ηθικό τους. Πίστευε ότι: «Η ηγεσία στηρίζεται στην αλήθεια και το χαρακτήρα, ο ηγέτορας πρέπει να

υπηρετεί την αλήθεια και να την καταστήσει το επίκεντρο ενός κοινού σκοπού».

Ο Στρατάρχης Μπέρναρντ Λο Μοντγκόμερυ.

[15] Ο Στρατηγός Τζορτζ Στουμ κατατάχθηκε στον γερμανικό στρατό το 1908 και πολέμησε κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το Β΄ΠΠ το συμμετείχε στην εισβολή στη Πολωνία ως Διοικητής Μεραρχίας, ως Διοικητής Σώματος Στρατού κατά την εισβολή στη Γαλλία και στην εκστρατεία κατά της Γιουγκοσλαβίας και της Ελλάδος. Κατά την εισβολή στη Ρωσία καταδικάσθηκε για την απώλεια στρατιωτικών σχεδίων σε 5 χρόνια φυλακή, αλλά στη συνέχεια απηλλάγη των κατηγοριών και επανήλθε στην ενεργό δράση. Μετά την αποχώρηση του Ρόμμελ από την Βόρειο Αφρική, ανέλαβε την διοίκηση των Γερμανικών δυνάμεων, αλλά σκοτώθηκε τη δεύτερη ημέρα της 2^{ης} Μάχης του Ελ Αλαμείν(24 Οκτ 1940).

Ο Στρατηγός Τζορτζ Στουμ.

[16] Ημερήσια Διαταγή του Διοικητού της 8^{ης} Στρατιάς της 23^{ης} Οκτ 1942.

1. Όταν ανέλαβα τη Διοίκηση της 8^{ης} Στρατιάς είπα ότι έχουμε εντολή να καταστρέψουμε το Ρόμμελ και τη στρατιά του και ότι αυτό θα πραγματοποιηθεί μόλις θα είμαστε έτοιμοι.

2. **ΤΩΡΑ** είμαστε έτοιμοι. Η μάχη η οποία πρόκειται να αρχίσει, θα είναι μια από τις αποφασιστικές της ιστορίας. Θα αποτελέσει τη καμπή του πολέμου. Τα βλέμματα όλου του κόσμου θα είναι στραμμένα σε μας, παρακολουθώντας με αγωνία την έκβαση της. Μπορούμε να τους δώσουμε την απάντηση αμέσως. «Η έκβασή της θα είναι υπέρ ημών».

3. Έχουμε πρώτης τάξεως εξοπλισμό, καλά τανκς, καλά αντιαρματικά πυροβόλα, άφθονο πυροβολικό και άφθονα πυρομαχικά και υποστηρίζομαστε από την καλύτερη μαχητική αεροπορία του κόσμου. Εκείνο το οποίο χρειάζεται ο καθένας από μας, ο κάθε αξιωματικός και στρατιώτης, να μπει στη μάχη με την απόφαση να τη ζήσει ολόκληρη-να πολεμήσει και να σκοτώσει-και τελικά να νικήσει. Εάν το κάνουμε όλοι, μόνο ένα αποτέλεσμα θα υπάρξει-από κοινού θα χτυπήσουμε τον εχθρό-για να τον διώξουμε κακήν κακώς από την Βόρεια Αφρική.

4. Όσο πιο γρήγορα κερδίσουμε αυτή τη μάχη, τόσο πιο γρήγορα θα γυρίσουμε όλοι στη πατρίδα και στις οικογένειες μας.

5. Ο κάθε αξιωματικός και κάθε στρατιώτης, να πολεμήσει με καρδιά και με την απόφαση να εκτελέσει το καθήκον μέχρι την τελευταία του πνοή..

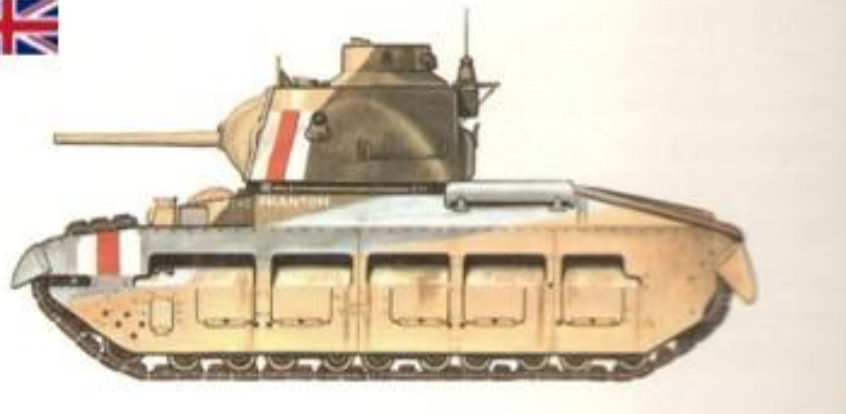
ΚΑΙ ΚΑΝΕΝΑΣ ΝΑ ΜΗΝ ΠΑΡΑΔΟΘΕΙ ΕΦΟΣΟΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΜΠΟΡΕΙ ΑΚΟΜΗ ΝΑ ΠΟΛΕΜΗΣΕΙ.

Ας ικετεύσουμε όλοι «ο παντοδύναμος θεός της μάχης να μας δώσει τη νίκη».

Αντιστράτηγος Β. Λ. Μοντγκόμερυ, Διοικητής 8^{ης} Στρατιάς .

[17] Η 8^η Στρατιά ήταν οργανωμένη ως εξής: 10^ο ΣΣ(1^η, 8^η, 10^η ΤΘΜ), 13^ο ΣΣ(7^η ΤΘΜ, 44^η, 50^η ΜΠ), 30^ο ΣΣ(9^η ΑΥΣΜΠ, 51^η ΜΠ, 2^η ΝΖΛΜΠ, 1^η ΝΟΤ.ΑΦΡΜΠ, 4^η ΙΝΔΜΠ), 1^η ΕΛΤΑΞΠ, 1^η, 2^η ΓΑΛΤΑΞΠ, Εφεδρεία: 9^η, 23^η ΤΘΤ. Ο Μοντγκόμερυ διέθετε 395 νέα αμερικανικά άρματα μάχης [128 Grant(28 τον) και 267 Sherman(32 τον), με πυροβόλα των 75 χιλ και ισχυρότερη θωράκισή. Τα υπόλοιπα άρματα ήσαν τα βρετανικά «Matilda».

Άρμα Μάχης του Ηνωμένου Βασιλείου

Το μέσο άρμα μάχης **MATILDA** είχε βάρος 30 τον, 1 πυροβόλο των 20χιλ, Μεγίστη ταχύτητα 15 ΜΑΩ/ 42ΧΛΜ/Ω. Παρήχθησαν 140 μονάδες.

[18] Οι Ιταλικές Δυνάμεις ήσαν οργανωμένες ως εξής: **XXI ΣΣ** (25^η ΜΠ, 102 Μ/ΚΜΠ), **XX ΣΣ**(101Μ/ΚΜΠ, 132 ΤΘΜ, 133 ΤΘΜ), **X ΣΣ** (17,27, 185 ΜΠ), Εφεδρεία: 16 Μ/ΚΜΠ, 136 ΤΘΜ.

Το Ιταλικό Άρμα Μάχης του Β΄ΠΠ

Το Ιταλικό Άρμα Μάχης M13/40, είχε βάρος 14 τον. και πυροβόλο των 47 χιλ. Μεγίστη ταχύτητα 20 ΜΑΩ/32ΧΛΜ/Ω. Παρήχθησαν 740 μονάδες. Οι στρατιώτες το ονόμαζαν κινητό φέρετρο, λόγω της μικράς θωρακίσεως και των βλαβών που παρουσίαζε

[19] Οι Βρετανοί από το 1938 προσπαθούσαν να αποκρυπτογραφήσουν τα Γερμανικά ραδιομηνύματα και μηνύματα τηλετύπου. Για το σκοπό αυτό ίδρυσαν μια ειδική υπηρεσία, υπό την διοίκηση του Ναυάρχου Σερ Χιού Σινκλαίρ. Η υπηρεσία ονομάστηκε «Κυβερνητική Σχολή Κωδικών και Κρυπτογραφίας» και στελεχώθηκε με επιφανείς

επιστήμονες και πλήθος προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων, το οποίο ξεπέρασε τα 7.000 άτομα το 1944. Η επιχείρηση έλαβε το όνομά της από πρόθεμα της διαβάθμισης ασφαλείας «Ultra Secret». Οι διάφοροι κλάδοι και υπηρεσίες της Γερμανίας χρησιμοποιούσαν 50 κρυπτογραφικές συσκευές «Enigma» (Αίνιγμα), των οποίων η κλείδα (πίνακας αντιστοιχίσεως γραμμάτων και αριθμών) άλλαζε κάθε δύο ημέρες. Τα μηνύματα εκπέμπονταν σε 200 διαφορετικές συχνότητες, των οποίων η διάρκεια δεν υπερέβαινε το μισό λεπτό. Το κορυφαίο επίτευγμα της ULTRA ήταν το «σπάσιμο» της Enigma, από ομάδα επιστημόνων, υπό την εποπτεία του βρετανού μαθηματικού Alan Turing.

[20] Συγκρότηση.

Το προσωπικό της 1^{ης} Ελληνικής Ταξιαρχίας αποτελείτο από 6.018 αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες που είχαν κατορθώσει με κάθε μέσο να διαφύγουν και να φθάσουν στα έμπεδα της Παλαιστίνης, εκεί όπου συγκροτήθηκαν οι Ελληνικές Δυνάμεις Μέσης Ανατολής.

Η συγκρότηση της Ταξιαρχίας ήταν η εξής:

Διοικητής.

Επιτελείο & Λόχος Στρατηγείου.

Τρία Τάγματα Πεζικού.

Ένα Σύνταγμα Πυροβολικού.

Ίλη Αναγνωρίσεως.

Λόχος Μηχανικού.

Λόχος Μεταφορών.

Λόχος Εφορείας (Διοικητική Μέριμνα).

Αποσπάσματα Διαβιβάσεων & Στρατιωτικής Αστυνομίας.

Συνεργείο Επισκευών.

Χειρουργείο Εκστρατείας.

Πρώτος διοικητής της Ταξιαρχίας ήταν ο Συνταγματάρχης (ΠΖ) Ευάγγελος Αντωνίου.

Κατά την περίοδο των επιχειρήσεων, διοικητής ήταν ο Συνταγματάρχης (ΠΖ) Πausανίας Κατσώτας (18/05/1942-24/03/1943).

[21] Ο Υποστράτηγος Πausανίας Κατσώτας(1896-1991), γεννήθηκε στα Σταμνά Αιτωλοακαρνανίας. Το 1916 αποφοίτησε από την Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού Πεζικού. Έλαβε μέρος στη Μικρασιατική Εκστρατεία, τον Ελληνο-ιταλικό Πόλεμο του 1940 και

στην 2^η Μάχη του Ελ Αλαμείν. Εκλέχθηκε βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας με το Εθνικό Ενωτικό Κόμμα το 1946 και με το κόμμα των Φιλελευθέρων το 1950. Διετέλεσε Υπουργός Εσωτερικών, Δημοσίας Τάξεως, Εσωτερικών. Κοινωνικής Προνοίας, Διοικητής Βορείου Ελλάδος και Δήμαρχος Αθηναίων.

Ο Υποστράτηγος Πausανίας Κατσώτας.

ΤΕΛΟΣ.

Πηγή : <https://www.istorikadromena.gr/>